

SETMANARI CASTELLARENC

ANY III :: NUM. 140
Castellar del Vallès - 25 octubre 1935

Reducció, Administració i Impremta:
Purg de la Creu, 3

Número solt: 20 cèntims
Subscripció: 60 » al mes.

La veritat

Veus aquí una bella paraula. Té diverses accepcions i sentits. No serem nosaltres els que els cercarem. Però, no ens sabem estar de parlar-ne.

Té un valor immens, és l'honra més gran dels homes, idees i partits. Tan excelsa i avui tan vexada, fins s'ha allunyat de la societat actual i li ha girat la cara ofesa. I és que avui s'odia la veritat. El per què? Molt difícil, impossible precisar-ho, però no n'és estranya la falta d'ideal. L'home prefereix a la veritat neta i sense vel, les mitges paraules o la veritat encoberta...

Enlloc de la veritat s'usa la diplomàcia i els resultats d'aquesta diplomàcia, per què esmentar-los?, si estan a la vista de tots.

Per què no seria millor que treient-se tothom la careta, ens parléssim cara a cara ben clar sense eufemismes, fent lluir la veritat? Potser aquest seria el mitjà únic per entendre'ns i conèixer amb harmonia.

Tant en el camp comercial com en el polític l'absència de la veritat ha causat grans perjudicis. Els primers comerciants no coneixien les complicacions actuals de rebuts i formulismes per l'estil; la veritat era la més ferma garantia de l'home; la societat actual amb la seva complicació comercial ha hagut de conèixer diversos tipus de garanties i encara... a vegades aquestes fallen.

En la política podem afirmar que la veritat és negació de la política tal com avui l'entenen. Dins el camp polític s'hi aixopluguen els que neguen la veritat, i si algú entre els polítics proclama la veritat ben alta, deixa d'ésser-ne i es converteix en home idealista i patriota.

No ens cansariem de divagar i fer elogis de la veritat. La nostra ploma lliça joiosa parlant d'aquest tema i pensant que així treu l'amargor que la veritat amb la seva cruessa li ha causat.

EL MONESTIR DE SANT LLORENÇ DEL MUNT

per Miquel Solà i Estruch

Una de les millors joies que es conserven al Vallès, és sens dubte, aquest antiquíssim monestir situat al cim de la muntanya del mateix nom. El visitant que hi puja atret per la seva situació i per gaudir a pleret en la contemplació de les bel·leses naturals que atresora, troba al seu cim unes parets patinades de vellúria, l'estructura de les quals li inspiren curiositat i respecte i que componen el que resta de l'antic cenobi benedictí. L'església és l'edifici predominant, i part del que havien estat les dependències, són aprofitades actualment per llar dels masovers guardians.

ARQUITECTURA. — La seva edificació data de mitjans del segle XI, i si es té en compte el lloc on fou erigida i els mitjans de comunicació de què disposaven en construir-la, resulta una de les millors obres d'estil romànic que es bastiren en aquell temps. Només per fer-se càrrec de la seva importància i del valor que re-

presenta en l'evolució d'aquest art a la nostra terra, cal veure l'acurat estudi que detalladament hi té dedicat la documentada «Arquitectura Romànica a Catalunya», a més d'altres treballs i fascicles que anteriorment aparegueren escrits per coneguts arquitectes i autors ⁽¹⁾.

Hom s'adona, esmenta Rogent ⁽²⁾, que el monestir, la casa de Déu, és la idea essencial i els departaments cenobítics l'accessori; aquella és majestuosa i atraient mentre que aquests són humils com el bast vestit benedictí. Per això Folch i Torres ⁽³⁾ observa «que en apareixer l'art romànic, el temple fou la gran obra de l'època», i amb les formes de construcció possibles dins els recursos locals, amb materials de fàcil transport, nasqué un art simplíssim, de formes geomètriques, que en la seva mateixa senzillesa i rusticitat té la seva bellesa, la qual encara avui, ben lluny de la civilització que el formà, impressiona profundament l'ànima ⁽⁴⁾.

L'església de Sant Llorenç presenta una gran unitat de construcció. Son pla correcte, la proporció de les seves tres naus, la justesa de les seves arcades, l'esvelt creuer, aspectes no molt corrents al segle XI, el fan un monument de l'antiguitat, creu el senyor Vergés ⁽⁵⁾, digne de millor sort. El seu pla és de basílica i d'una simetria comparable a les esglésies bisantines dels segles V i VI. Es de notar que de les seves tres naus, la central convergeix cap a l'absis, ajudant l'efecte de perspectiva, a fi que als ulls de l'espectador augmenti la fondària de l'edifici. Diferències que alguns han vist en aquestes primitives i rústiques obres, com les habilitats artístiques pròpies de construccions sàvies més modernes ⁽⁶⁾. Els pilans que aguanten les arcades són rectangulars, tal com en les basíliques antigues, i altres, més reforçats, senyalen el creuer al damunt del qual hi ha el cimbori, de forma vuitavada regular, quasi centrat a l'església.

L'edifici fou construït amb carreus groïllament treballats, de pedra de la mateixa muntanya, i la decoració exterior és força senzilla. Als tres absis s'hi observen arquacions d'origen llombard i a la façana, en son portal major, una llinda remarcable per son tamany, sobresortint a la seva part superior, unes pedres afilerades, record d'uns permòdos que aguantaven el petit eixoplugador del portal. Nota l'«Arquitectura Romànica» ⁽⁷⁾ que aquests porxos són d'origen oriental i en ells es reunien els tribunals, seguint l'antiquíssima tradició d'efectuar-ho a la porta quan s'havien de tenir consells o actes importants.

En resum, l'església de Sant Llorenç és una perfecció de l'obra de les petites esglésies rurals característiques a Catalunya en aquell temps ⁽⁸⁾.

(Continuànd)

(1). Entre altres, E. Rogent, Bassegoda, Dr. A. Vergés, Mn. Mas, R. Arabia i A. Massó.

(2). E. Rogent: «Monasterio de S. Llorenç del Munt. Memoria descriptiva», pàg. 15.

(3). Joaquim Folch i Torres: «Història general de l'art», vol. II, pàgs. 65 i 66.

(4). Puig i Cadafalch, Falguera i Goday: «Arquitectura Romànica a Catalunya» vol. II, p. 58.

(5). Dr. A. Vergés: «Sant Llorenç del Munt, son passat, present i venider», 1871, pàg. 33.

(6). «Arq. Romànica a Cat.», vol. II, pàgs. 361 i 362.

(7). Vol. II, pàg. 358, de l'obra anteriorment citada.

(8). J. Vallès i Pujals: «Elogi de Catalunya», pàg. 46.

GLOSSARI

Dos quarts de set del vespre. Cel mig serè on s'han hostatjat les tenebres. Gran corrua de gent amb el cabàs a la mà que pugen i s'enfonsen pels carrerons. I per molts indrets, cridòria de mainada amb els seus darrers jocs del dia.

En aquest moment, carregat a més no poder arriba el *castanyero*. Instal·la la seva tenda i de seguida comença a fer foc. Tota la mainada que brincava pel carrer ara resta al seu voltant, contemplant amb els ulls tan oberts com pot les castanyes ja torrades. Més el *castanyero*, barba serrat com és, continua seriós la seva tasca.

Deu de les torrades! Mentre les està comptant, arrufa el nas i somriu...

Dos quarts de vuit. El *castanyero* segueix torrant i venent encara. Molt aprop seu, un grup de joves menjant-ne es reconforten amb la tebior i no troben tan fred l'airet que passa.

De la xicalla quasi ja no en resta res. Només noies grans, casadores, van a comprar o amb aquest pretext, passen pel davant dels joves que un o altre desprenent-se del grup amb un dissimular inútil, l'acompanya enllà dels carrers. Mentre que el torrador de castanyes que ho ha filat, somriu irònic.

Dos quarts de nou ben tocats. Amb tota la parsimònia que requereix el cas, el *castanyero* aplega la parada. El transitar de la gent esdevé quasi del tot minvat. Però encara arriba un esverat que n'hi compra la darrera dotzena. I poc després, el *castanyero* i la tenda s'allunyen carrer enllà, mentre l'hora poc a poc, va esdevenint silenciosa.

MARCEL JUNCA

REPORTATGE

La batalla d'Adua en 1896

Se'ns ha suggerit explicar breument aquella gesta d'Adua de l'any 1896, davant la impossibilitat de poder fer-ho per les contradiccions que resulten de les agències oficials, sobre el que actualment ha succeït en aquella ciutat etiòpe.

Era un diumenge, el primer de març del 1896, i durant dos mesos les tropes abissínies havien sofert molt, no de l'enemic, sinó dels seus fusells i canons.

El «Ras» Makonnen, pare de l'actual Emperador, comanava els exèrcits abissínies, i la seva tenda de tela negra, —tenda

de Cap—, es trobava en mig del campament dels abissínies, segons és costum en aquell país.

A punta de dia, després de la missa nocturna, el «Ras» Makonnen va dirigir una enèrgica alocució a les seves tropes oficials, i «Chums» —oficials superiors—, jurant tots per Menelik en obtenir en aquella lluita la mort o la victòria.

Mitja hora més tard tot l'exèrcit coneixia la consigna de guerra «la mort o la victòria».

Tot seguit el «Ras» va cridar el «Likamácuas» —dignatari que durant la batalla porta el vestit de l'Emperador per tal d'enganyar als seus enemics—, i li ordenà de vestir-se.

Dos «Chums» de cavalleria reberen l'ordre de simular un atac i una derrota, durant la qual anirien batent-se en retirada passant més enllà de les línies d'infanteria, i després dividint-se en dues columnes, passarien a dreta i esquerra de l'exèrcit italià, esperant d'ordenar la càrrega fins el precís moment en què aquests estarien ocupats amb la infanteria, és a dir, amb el front central dels abissínies.

Els italians estaven tranquils feia dos dies i els abissínies, tots disposats a morir, estaven amagats en les mates, i les seves tendes buides com la del «Ras», sobre la qual deixà desplegada la bandera. El «Likamácuas» rebé l'ordre de trobar-se enfront de la tenda del «Ras» en el moment en què els italians avançarien, per fer-los-hi creure que el «Ras» i l'Emperador es trobaven en aquell lloc, obligant així als Caps de les tropes enemigues a dirigir els seus esforços en aquella direcció.

La cavalleria carregà; els italians donaren el senyal de batalla; els seus Caps, després d'inspeccionar el camp abissíni, donaren l'ordre d'atac; el canó vomità foc contra les tendes buides dels abissínies, la seva cavalleria retornà endarrera, i llavors els italians volgueren perseguir-la.

Els cavalls abissínies passaren al galop per entremig de la infanteria, i els italians, a dos o tres-cents metres de les tendes, varen creure apoderar-se tot seguit d'aquelles posicions avançaven sense pensar amb les tropes abissínies amagades.

El «Ras» Makonnen es trobava al front de tots. S'aixecà de prompte, era el senyal, cridant juntament amb tots els seus «victòria o mort».

Lavors els abissínies avançaren en tropell, la «jarpa» llança abissínia —en la mà dreta, el ganivet entre les dents, l'escut en el braç esquerre i un mort per davant, arrastrant-lo, fent-lo rodar, per a lliurar-se de les bales enemigues. Els morts rebien la major part de les bales. Alguns abissínies tiraren fins els escuts i presentant un mort a l'enemic, avançen fins a les seves posicions cridant sempre «victòria o mort».

Entretant la cavalleria havia donat la volta, i els italians es veieren sorpresos també pels flancs. Cridaren, corrien per a salvar-se, abandonen les armes, cauen de genolls, supliquen... prop de 8.000 italians es veieren acorralats fins a la mort per l'allau de 100 mil abissínies a les ordres del «Ras» Makonnen.

Fou el fi d'un episodi colonial on les tropes del general Baratieri pagaren amb la seva joventut i la seva vida les ansies d'expansió territorial del seu país.

Han passat quasi 40 anys. Es repeteix l'episodi. Muralles d'acer, avantguarda d'un exèrcit ultra modern, tàctica militar insuperable, avions de combat, de bombardeig... per altra part, el clima, febres, disenteria, mort.

La joventut italiana corre adalera entre músiques i cants bèl·lics a deixar en aquelles inhòspites terres, la salut i la vida. I els abissínies com llavors, aixecant la «jarpa» en l'aire com es fa en presència de l'«Atié» —Emperador—, renoven la seva consigna de guerra «la victòria o la mort».

J. I. R.

Falta aprenenta modista

dirigir-se personalment a Maria Casajona (Modista). Carrer Caldes, 66.

●● ESPORTIVES ●●

FUTBOL

RIPOLLET —0—

CASTELLAR F. C. —1—

Bon debut pels terrenys forans fou l'encontre entre els equips abans citats. Malgrat un domini més persistent dels jugadors del Ripollet, no els fou possible marcar cap gol, degut a la gran actuació del trio defensiu local. Entre tots, hi havia unes ganes enormes de borrar la desfeta soferta en el mateix terreny en partit de Torneig, i bé ho aconseguiren, ja que la victòria obtinguda els col·loca a més en bona posició per l'assalt als primers llocs. L'únic gol vàlid de la jornada, l'aconseguí Carreras, però Gasulla, en marcà un altre de brillant execució, que fou anul·lat inexplicablement. Del Castellar, tots bé sense excepció, el mateix hem de dir dels de Ripollet. L'àrbitre senyor Ribas, malgrat alguns falls, arbitrà bé. L'equip vencedor era: Piñot, Serra, Busqueta, Oliveras, Fernández I, Montserrat, Fernández II, Rius I, Gasulla, Carreras i Montfort.

Existeix gran expectació pel partit que diumenge han de jugar en el nostre terreny els dos líders actuals Montcada-Castellar; creiem serà un gran encontre

de pur Campionat. A l'equip local s'anuncien probables debuts.

Ha arribat al nostre abast, una notícia molt grata per a tots i és que el proper diumenge i successius, es farà en el nostre camp una recaptada popular per a recollir fons per tal de murellar degudament el camp de joc.

NOTI-SPORT

Resultats del dia 20 d'octubre

Ripollet 0 - Castellar 1

Nacional 2 - Montcada 0

Llagostena - Sabadell (suspès)

CLASSIFICACIÓ

	J	G	E	P	F	C	Punts
Castellar	2	2	0	0	5	1	4
Nacional	2	2	0	0	5	1	4
Montcada	2	1	0	1	5	5	2
Ripollet	2	0	0	2	3	6	0
Sabadell	1	0	0	1	1	3	0
Llagostena	1	0	0	1	1	4	0

X

SERVEI D'INSPECCIO SANITARIA D'ALIMENTS

Pel personal encarregat, ha estat verificada la graduació de la densitat de la llet, que és destinada al consum públic, donant el resultat següent:

Dia 24 d'octubre. — De cabra: Pau Tubau, T. 16, D. 31; Eugeni Novella, T. 20, D. 31.

De vaca: Joan Bruguera, T. 15, D. 29; Mansuet Solà, T. 16, D. 31; Joan Casajoana, T. 18, D. 31; Marcel·lí Ubach, T. 12, D. 32; Lluís Sans, T. 18, D. 30; Virginia Bou, T. 16, D. 30; Joan Escudé, T. 20, D. 30; Josep Jordà, T. 23, D. 30; Dionís López, T. 18, D. 30.

Olis tarats

Residus de gerra

Morques d'oliva

abans de desprendre's
d'ells, consulteu preus a la

FABRICA DE LLEIXIUS

Marca La Rosa

Castellarenca

Puigvert, 6

Ja coneix el Lleixiu marca
LA ROSA CASTELLARENCA?

LES LLETRES

Les vesprades silencioses

ELS XIPRERS DE CAN PADRO

Dos xiprers com dos espectres
s'ageganten en la nit;
dues ratlles que perforen
un viarany indefinit

Sentinelles prop la casa,
sentinelles prop del camp;
quan les ombres són més denses,
i pels arbres i l'herbam,

mou el vent totes les fulles
amb fresseig misteriós,
són uns guaites impassibles
que amb la fosca s'han confós.

El delit i fantasia
fa enlairar-los cap al cel;
i a través de tot silenci
persisteix el seu anhel.

Endebades la boscuria
remoreja sens parar,
i a l'estany l'aigua s'escorre
temerosa d'avençar.

Els xiprers no es balancegen
enarcats en la fosca;
sols l'agulla del seu símbol
va de dret a l'horitzó.

Endebades, dins la casa
hi ha rialles i caliu;
i al davant, les velles garses,
han penjat l'encís d'un niu.

Els xiprers, defugen l'aire
i la joia amb son esclat;
en son lloc ocult, perduren
llur missió en la soledat.

Són els tètrics estilistes
d'un disegni dreturer;
d'una ruta perdurable
més endalt del carener.

Són els arbres del silenci;
són els arbres del neguit,
Per ser guaites del misteri
tot el dia els és la nit.

J. VIVES I BORRELL

La Miranda de Cusidó, octubre 1935

NOTICIARI

ACCIDENT

El passat diumenge, al matí, el veí de Sabadell, Pere Mansa Babra, de 55 anys, va traslladar-se junt amb un seu amic de la mateixa ciutat a un bosc d'aquest terme municipal amb el fi de buscar bolets, i a l'arribar al lloc conegut per «Vinyes de Can Borrell», tingué la dissort de caure daltabaix d'un marge fracturant-se una cama.

FIERRO

el calçat més econòmic

Calçat de la màxima durada
Calçat que reuneix totes les condicions:
Apropiat per a peus delicats; el millor auxiliar pels dies de pluja i pels llocs de grans humitats.

Lloc de venda:

Sabateria a càl Rovira
Carrer Caldes, 6

El seu amic l'auxilia de la millor manera possible i escaient-se passar per aquell indret un altre home li demanaren si volia anar a la població per tal de socorrer a l'accidentat. S'hi traslladaren una representació de l'Ajuntament, empleats municipals i varis veïns, i després d'auxiliar-lo fou portat amb una llitera fins a la carretera on amb un cotxe preparat a l'efecte fou transportat al Dispensari Municipal de Sabadell, on li fou practicada la cura de primera intenció.

Deplorem l'accident bo i desitjant al pacient una prompta i total guarició.

TEATRE

Tal com hem vingut informant referent a la pròxima representació de «Marianela», pel dia de Tots Sants, l'Esbart de l'Ateneu Castellarenc a més dels elements que l'integren, compta amb el següent elenc forà: Pere Gener, galan jove; Elvira Jofre, dama jove; Claretta Hossas, dama jove; i Laura Gassó, actriu de caràcter.

L'espectacle donarà començ a dos quarts de cinc de la tarda, i a hores d'ara no ens és possible poder avançar si la paròdia d'«El Don Juan Tenorio» serà representada abans o després de «Marianela».

És d'esperar que tant per la vàlua dels artistes esmentats com per l'esforç que l'Esbart ha vingut portant a terme, sigui aquest nou tribut a Talia, proporcionador d'un mèrit més dels que compta l'Esbart Teatral de l'Ateneu Castellarenc.

DIA DE RECÉS

La Lliga de Perseverància d'aquesta població, està ultimant els treballs per tal de practicar un dia de recés pels Perseverants i senyors que simpatitzin en l'Obra dels Exercicis Parroquials, el qual tindrà lloc el dia 10 del proper mes de novembre, a l'edifici i Capella dels Reverens PP. Escolapis, cedit gentilmente per aquella Comunitat a aital fi.

Oportunament ja donarem detalls dels actes que amb tal motiu es celebraran.

FESTA DE CRIST REI

El pròxim diumenge, a l'Església Parroquial d'aquesta població es celebraran els següents actes amb motiu de la festivitat:

A les 8: Comunió general pels Perseverants i demés devots.

A les 10: Ofici solemne, acabant amb la Consagració a Crist Rei.

L'ORQUESTINA

«THE LALETAN'S JAZZ»

Des del proper diumenge l'Orquestrina local «The May Jalem Jazz», augmentarà el seu conjunt musical fins a set, i també a partir d'aquesta data substituirà el seu antic nom pel que deixem consignat a la capçalera d'aquesta gasetilla.

Celebrem l'augment, així com també els hi desitgem tota mena d'èxits en llurs actuacions.

NAIXEMENT

El passat dissabte es veié enjoiada amb el naixement del tercer fill la llar dels esposos Joan Pelachs Aymà i Maria Escalfet Quintana, llevadora municipal d'aquesta població, a quin fill li ha estat posat el nom d'Albert

La nostra més sincera enhorabona.

EL TEMPS

Aquesta setmana s'ha observat una gran depressió baromètrica a la nostra població, havent arribat fins a glaçar, temperatura per cert impròpia de l'estació en que ens trobem.

PLA DE CASAMENT

En el tauler d'edictes corresponent al Jutjat Municipal hi trobem fixat el pla de casament entre els veïns Gonçal Tello i Tello i Maria Plana i Plana.

DEFUNCIÓ

Dia 22.—Mariana Vives Roselló, vídua, de 90 anys.

Traslladem a tota la seva apenada família el nostre més sentit condol.

FARMACIA de torn per a diumenge,
Major, 16

ESTANC de torn per a diumenge,
Plaça Mestre Gelonch, 10

Per a portes, Mobles i Funerària,
recordeu sempre la FUSTERIA de
Bartomeu Gelis - Centre 12

ESPECTACLES

CINE SONOR ATENEU

Dissabte, nit - Diumenge, tarda i nit
NOTICIARI «PARAMOUNT»
CAPRICHOS per Joan Blondell i Warren Williams.

EL MUNDO CAMBIA per Paul Muni, Aline Macmachon, Mary Astor, Donald Cook, Patricia Ellis, Jean Muir, Guy Kibbe i Margaret Lindsay.

Una VARIETAT

EXCELSIOR CINEMA

Dissabte, nit i diumenge, tarda i nit
EL DESQUITE per Richard Dix, Madge Evans, Conway Tearle, Una Merkel i Stuart Erwin.

LA ESTRELLA DEL MOULIN ROUGE per Constance Bennett, Julio Carminati i Franchot Tone.

La còmica: NO QUERIA CASARSE.

Agrupació Esportiva Castellar F. C.

DIUMENGE, DIA 27 - Tarda a les 3'05

El més sensacional dels encontres oficials de la temporada. El partit que sobrepassarà de tots els límits de l'emoció:

MONTCADA F. C. - Castellar F. C.

EQUIP:

Piñot

Serra Vives

Oliveras Fernández I Busqueta I [fort
Fernández Montserrat Gasulla Carreras Mont-
Notes de costum.

Asria. Bancària CLARNUS

Diputació 309 entresol 1.ª (entre Bruc i Llúria)

Hores de despatx: 9 a 12 matí - Telèfon 20302

BARCELONA

Préstecs de diners i de grans capitals
en hipoteques o document privat, etc.
i sobre tota classe de finques urbanes
i rústiques, etc.

(Tramitació ràpida i reservada)

En totes les poblacions i pobles d'Espanya, es faciliten préstecs de capital en metàl·lic, des de 25.000 fins a 3.000.000 de pessetes. Amb la garantia, per al peticionari que sol·liciti el préstec, de nostra rigorosa reserva. Tipus d'interès, des del 5% anual. Pagament d'interessos, per trimestres o semestres vençuts, sense recàrrecs ni apremis. Temps de duració de les operacions de préstec, (termini de venciment), des d'un fins a 20 anys, o sigui pel número d'anys que es convingui, indistintament a curt o llarg termini, amb dret en el venciment a pròrroga o aplaçament, lliure de recàrrec i apremi, sempre i quan s'estigui al corrent de pagament d'interessos. Condicions per a la devolució del capital prestat amb facilitats i avantatges per a l'amortització voluntària, o sense ella; l'amortització voluntària pot afectar-se indistintament o conjuntament pels procediments de parcial, mixta i total.